

Fransche Prentkunst in de Negentiende Eeuw.

eigen fijne, meer dan de fijne smaak voor lijnen en kleuren, de kunst van het affiche, het aanplak-reclame-billet gediend, diezelfde kunst die zoo kort heeft bestaan en toch zooveel moois bracht. Hij was wel de origineelste in dit bepaald genre: er was in zijn geest veel van een superieuren leider en componist van revues; al wat jolig, al wat pikant en al wat mooi-vluchtig was, bracht hij samen tot groepen, aangenaam, zwierig en opwekkend; de teekening was zonder scherpte en zonder stijfheid, los en nog eens los, de kleuren pakkend zonder schel te zijn, de tegenstellingen opwekkend en boeiend, de onderwerpen feestig, de figuren blij, vaag en zonder suggestie van ernst. De kunst was als een loom-luchtige dans, volmaakt, maar in haar volmaaktheid schijnbaar zonder eenige moeite tot stand gebracht.

Over Steinlen, in dit land vooral door verschillende oorzaken zoo beroemd geworden, schreef ik reeds naar aanleiding van de tentoonstelling zijner prenten, hier in het land gegeven, in dit zelfde tijdschrift. Hoe komt hij aan die groote vermaardheid in kringen, die de namen zijner illustere collega's nauwelijks kennen, aan die populariteit, die genegenheid bij zoo velen en velen? Voorzeker deden de kleuren, die enkele kleuren, dat steeds met zooveel smaak gebruikte rood, deden de kleuren van die prenten buiten op de „Gil Blas” veel om de opmerkzaamheid tot zich te trekken van voorbijgangers aan kiosken of boekwinkel-étalages, maar de voor naamste reden was toch wel, dat men zoo algemeen menschelijke motieven op een algemeen menschelijk zoo verstaanbare wijze behandeld zag, dat men voelde, hier tegenover den kunstenaar te staan, die de verschijningen en verschijnselen in het leven dat hij schilderde, niet als een curieus schouwspel, maar als vreugden en smarten der menschheid zag. Is Steinlen wellicht wat te veel mensch om een heel zuiver kunstenaar te zijn, te veel een mensch als de leek zelf, die hem daarom zoo gaarne heeft, wijl zijn gemoed zich zoo weinig gecompliceerd, zoo elementair, zoo oprecht in zijn kunst uit spreekt? Wij zien hem juichen bij de gelieven in zijn „idylles”, wij zien hem spotten met het lichte

volkje op de bals, zich ergeren, medelijden hebben met de werklied in ontbering, meewarig glimlachen om de kinderen op straat, weenen om de ongelukkigen en toornen om de gemeenen. Met dat al heeft hij een beeld van het Parijsche leven gegeven, completer en betrouwbaarder dan een zijner tijdgenooten; zijn breede, stoute trant, die geen finesses uitsluit, heeft groote verscheidenheid van milieu en van interieurs, straataspecten en landschappen met even groote juistheid als schoonheid weergegeven; zijn het geen prachtstukken van stemming-schildering, die hoek en straat in het bijna-duister, met een enkele lantaarn, waarbij een paar gelieven, of een paar liefde-zaken-doenden zich bevinden, of die zwaar begroeide stukken heuvelachtige grond met de landlieden, de zwervers of de toeristen! En welk teekenaar ziet menschen als hij! De werklieden, de betrekkelijk welvarende en de minst bevoorrechtten, de armelijke kinderen die door de straten trekken. De kleine meisjes, die mooi en arm zijn en dus onvermijdelijk offers der prostitutie zullen zijn, dan de wat oudere, die reeds geheel of ten deele het métier hebben aanvaard, en de eigenlijke cocottes, de vervallen en schamele handlangsters der Apaches of de deftige, opgedirkte, opgepoetste, opgeverfde. Een vroolijke rol spelen in deze revue van het leven, afwisselend tragisch, vroolijk of vaal als het leven zelf, de bohème, de petite ouvrière en de theater-verschijning.

Dit is niet het leven gezien als een operette nu eens, en een tragische opera dan, noch als een aanleiding alleen beschouwd om grappen te maken, maar om zichzelf bekeken, vereerd en beoordeeld. Steinlen is een kunstenaar, dien men gemakkelijk nadert, hij is noch grillig, noch singulier, hij heeft lief en haat op redelijke wijze en in de goede richting. Hij poseert evenmin als hij zich ooit vergeet in exaltatie.

Hoe charmant zijn die amourettes van eenvoudige lieden die hij schildert. Een soldaat neemt afscheid van een aardig meisje. Verderop dansen matrozen onder lampions en nog verder ziet men zeilen. Het meisje zegt heel zachtjes, half verlegen iets achter de hand: „La petite promise.”